

bókarummæli

Spenningur, romantikkur og dramatikkur

Spenningur, romantikkur og dramatikkur, ja, hetta finst so sanniliga í skaldsøguni »Den korte sommer«, sum Eilif Mortansson hevur skrivað, og sum kom út um mánaðarskiftið á Martins forlag.

Í stuttum kann sigast frá søgugongdini: ein nýggjur apotekari kemur til Føroya saman við konu og dóttur sínari. Dótturin, sum eitur Monica, er óvanliga vøkur, og allir teir ungu mennirnir í býnum eru meira ella minni skotnir í henni. Men hon verður forelskað í Dánjal, sum er útróðrarmaður; men tá veðrið ikki er til vildar, vaskar hann floskur á apotekinum.

Snobbuta mamma Monica heldur ikki Dánjal vera nóg finan til dóttur sína, og er ógvuliga ørg um samband teirra.

Hóast ikki so fáar trupulleikar fáa Monica og Dánjal eitt »rikt« summar saman.

Og tað er við stórari sorg tey skiljast, tá hon fer niður aftur til Danmarkar at lesa viðari.

Umframt teir her nevndu persónarnar, er ein rúgva av øðrum persónum at hitta í bókini, av teimum eru fleiri meira ella minni margháttligir.

»Den korte sommer« hoyrir ikki til tær bestu skaldsøgurarnar og hon liggur óivað á markinum til »trivallitteratur«, (i

Eftir ein rættuliga langan steðg hevur Eilif Mortansson aftur latið eina skaldsøgu úr hondum sínum. Eilif Mortansson er ættaður av Tvøroyri, men hevur búið meginpartin av lívi sínum í Danmark. Hann hevur skrivað fleiri skaldsøgur á danskum, t.d. Malan, Danserinden og Snebjørn. Harafturat koma dreingjabókurnar um Magnus Heinason og bókina Ein Ribbaldur, ið Páll Nolsøe týddi til føroyskt. Okkum er upplýst, at Malan verður føroyskað í lotuni

nógvum ferum er hon í besta succesroman-stíli.

Persónarnir í skaldsøguni verða lýstir heldur einstáttaðir, antin sum góðir ella óndir. Monica og Dánjal standa bæði sum tekin um tað góða, meðan aðrir persónar verða ógvuliga negativt lýsir, sum t.d. ein av biðlunum hjá Monica, tann forkelaði, yvirklassadrongurin Leif Revlin.

Hóast skaldsøgan á ein hátt roynir at avdúka og gera gjøldur við snobbarin um hjá yvirstættini í býnum, og vísa á, hvussu tápuligir, og trongskygdur fordómar teirra eru viðvíkjandi sambandinum millum Monica og Dánjal, so tykir mær, at hetta við stættarmuninum sum ein forðan, b er t nakað sum rithøvundurin hevur funnið uppá fyrri at kærleikssøgan um Monica og Dánjal skal tykjast enn romantiskari.

Harafturat er hatta við at stættarmunurin skal vera so avgerðandi heldur órealistiskt, tá ein hugsar um, at romanin skal eistast at fara fram einaferð í 60'unum.

Hóast bókini visir á snobbarið hjá teimum finu, so kann hon ikki sigast at vera samfelagskritisk, men ger meira gjøldur burtur úr teimum »revolutioneru« í býnum. Monica og Dánjal tykjast heldur ikki at leggja í at

broyta skeivleikarnar í samfelagnum, citat: »Ogsá var de enige om, at hvis de fik en datter, elle to, eller måske tre, så skulle de have lov til uden modstand at gifte sig med ham eller dem«, de elskede, og det uden hensyn til rang eller stand».

Rithøvundurin visir eisini á at tey ríku so sanniliga eisini hava teirra trupulleikar at dragast við (smb. við Dallas og Dollars). Fátækradæmið verður eisini eins og yvirromantiserað, t.d. tað litla skeiva húsið, sum Dánjal býr í, og hóast har er sparið inni, so er »skinandi reint».

Mær tykir, at rithøvundurin eisini hevur lyndið til at gera Føroyar meira »idylliskar« (friðsælur) enn tær í veruleikanum eru. »Denne vidunderlige nordatlantiske hovedstad».

Bókin er væl skrivað. Høvundurin nýtir eitt lætt og einfalt mál, við fáum fremmandaorðum. Setningarnir eru eisini einfalt uppbygdir og lættir at skilja.

Søgan er eisini hugtakandi og skemtilig, og bókini er ikki lætt at leggja frá sær, hevur ein fyrst tikið hana í hondina.

A. M. M.

Á hvíta tjaldinum

Sum Lucas og Spielberg dugur John Landis at gera filmir, fólk vilja siggja. Filmir, sum líkast teimum gomlu Hollywood B-filmunum. Teir eru biligir at gera, einfaldir og ávirka áskoðaran rættiliga nógv.

Hesin er onki undantak í so máta. Afturat kemur so navn, »Ein amerikanskur varulvur í London«. Í tí liggur, at her er ein stuttligur, men eisini óhugnaligur filmur.

Tveir vinmenn, David og Jack, eru á ferð í Onglandi. Teir eru til gongu og í einum hagaparti har norðuri í landinum

leypur eitt ódjór á teir, drepur Jack og læstar David illa.

Ein sinnissjúkur drápsmaður, sigur politiið. Men David heldur fast við, at eitt ódjór leyp á teir. Hann fær nú marruna og fer at siggja bæði eitt og annað. Serliga vinmannin Jack, sum ber honum tey ódámilgu tíðindi, at ein varulvur leyp á teir.

Næstu ferð, mánin er fullur, verður David sjálvur varulvur.

Hesum trýr David tó ikki. Men nú fáa hann og vit at siggja...

Havnar Bio

Ingen er mere sårbar, end den, der har set for meget!

"EYEWITNESS"
EN FILM AF PETER YATES
WILLIAM HURT • SIOBHUN WEAVER
CHRISTOPHER PLUMMER • JAMES WOODS
T o 16

Enski Peter Yates er kendari enn Landis. Hann hevur gjørt ein film um eitt dráp í einum stórum skrivstovubygningi í New York.

Húsavørdurin hevur eina hómung um, hvør hevur dripið. Hetta brúkar hann til at koma í samband við eina sjónvarpskvinnu,

sum hann er hálvgrum forelskaður í.

Men hann gloymir at hugsa um, at hann við hesum kemur bæði sær og kvinnuni í livsvanda. Tí drápsmaðurin er ikki fegin um, at tey nú fara at kanna drápið.

Filmurin sigst vera spennandi sum ein Hitchcockfilmur.

